

Povídání a malování ateistovo věci křesťanských se týkající. Část 22.

Volba na namalování druhé ikony byla inspirována jménem mého synka.

Se svatým Jiřím má církev svatá katolická velký problém. Když projevila jistě chvályhodnou snahu udělat trochu pořádek ve svých světcích a hodlala připustit jen ty, kteří jsou doložitelní a je znám jejich hrob, narazila mj. na dva problémy. Za první – kde najít hroby světců, umučených v koncentračních táborech, kteří jsou ale jinak dobře doložitelní, neboť údajů o jejich narození, studiu, životě a skutcích je hodně a mnozí jsou ještě v paměti současníků. Zde tedy musela od původního záměru, týkajícího se hrobu, ustoupit. Za druhé – velký problém představuje sv. Jiří. Ten by asi do spořádaného seznamu světců vůbec nevstoupil, protože kromě legend o něm není prakticky nic známo. Přesto nemohl být jednoduše odmítnut, protože je od nepaměti všeobecně uznávaný jako patron vojáků, rytířů a rytířských řádů, bojovníků, skautů, celých měst a zemí jako Anglie, Benátek, Německa, Janova, Portugalska, Katalánska, Řecka a Ruska, o celé řadě občanských profesí a povolání ani nemluvě, a to včetně chovanců chudobinců. Svatojiřský kříž je součástí vlajky Spojeného království a nachází se ve znaku mnoha měst. S jeho jménem je spojena spousta vysokých vyznamenání v mnoha státech. Prostě „zlikvidovat“ svatého Jiří ze seznamu světců nebylo vůbec průchodné.

Součástí legend je historka o tom, že zachránil princeznu, která měla být obětována drakovi. (Tato legenda pronikla i do pohádek mnoha křesťanských zemí, ostatně náš Bajaja zde někde také bere inspiraci). Jeho původ je kladen do turecké Kappadokie, proto je často zván jako Jiří Kappadocký. Snad měl sloužit jako voják ve vojsku římského císaře Diokleciána a to ve vysoké funkci odpovídající plukovníkovi či tribunovi. Když začalo pronásledování prvních křesťanů, vzdal se vojenské kariéry a svůj majetek věnoval právě jim a snažil se je všemožně chránit. Skončil tedy v rukách Diokleciánových, který ho dal krutě mučit. Při pohledu na jeho statečnou smrt přestoupila Diokleciánova manželka Alexandra ke křesťanství, za což byla také popravena.

To vše se mělo odehrát někdy začátkem IV. století a uctívání sv. Jiří jako světce se traduje téměř od samého počátku IV. století. Nad jeho údajným hrobem vyrostla v Lyddě v Palestině nedaleko Tel Avivu bazilika. Protože se vše odehrálo dávno před velkým schizmatem, je sv. Jiří uznáván v celém křesťanském světě, přičemž do Evropy přinesli rozšíření jeho jména hlavně poutníci a účastníci křížáckých výprav. Svatojiřský kříž (červený kříž v bílém poli) byl standartou už první křížácké výpravy a křížáci jej nesli na svém ošacení.

Na západě je sv. Jiří nejčastěji zobrazován a „sochán“ jako bojovník na koni kopím probodávající draka (viz foto z Hradu). Tento motiv se sice vyskytuje i na ikonách, ale tam je typičtější jen jeho polopostava s kopím a štítem.

